

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 633.358:631.54:631.84

ПРОДУКТИВНІСТЬ ГОРОХУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД МІНЕРАЛЬНИХ АЗОТНИХ ДОБРІВ

Коломайко М.О., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Новицька Н.В., д-р. с.-г. н., професор
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: novictska@ukr.net

Озимий горох НС Мороз дуже перспективна культура і має значні переваги над звичайним ярових горохом. Озимий горох – дворучка, тобто, при поганій схожості під час осінньої посухи, або жорстокої зими, весною проростуть не пророслі восени насіння. Ефективніше використовує восени і весняну вологу, невелику норму висіву 190-210 кг/га, строки збирання – раніше на 14-16 днів ніж звичайного. Реальна врожайність зерна 3,5-6,0 т/га. Попри позитивні якості, технологія вирощування озимого гороху в Україні не вивчена абсолютно.

Продуктивність гороху озимого залежно від впливу інокуляції та азотного удобрення вивчали на полях ТОВ «Агрофірма Сильченкове» Талалаївського району Чернігівської області. Схема дослідів: фактор А – інокуляція насіння: 1. Без інокуляції (контроль), 2. Інокуляція Оптімйз Пульс; фактор В – удобрення: 1. P₄₅K₄₅ (контроль), 2. N₁₅P₄₅K₄₅, 3. N₁₅P₄₅K₄₅ + N₁₅, 4. N₁₅P₄₅K₄₅ + N₃₀, 5. N₁₅P₄₅K₄₅ + N₄₅, 6. N₃₀P₄₅K₄₅, 7. N₃₀P₄₅K₄₅ + N₁₅, 8. N₃₀P₄₅K₄₅ + N₃₀, 9. N₄₅P₄₅K₄₅, 10. N₄₅P₄₅K₄₅ + N₁₅. Площа посівної ділянки – 25 м², облікової – 20 м². Вирощували НС Мороз, зареєстрований в 2016 році озимий сорт гороху сербської селекції, призначений для виробництва зерна.

Результати наших досліджень засвідчили, що Інокуляція насіння та азотні добрива позитивно впливають на фотосинтетичну діяльність посівів гороху озимого, однак ефективність їхньої дії значною мірою залежить як від доз і строків внесення добрив, так і фази розвитку культури. Установлено, що в осінній період вегетації гороху озимого (повні сходи – стеблуння вплив досліджуваних агротехнічних заходів на формування площі листкової поверхні, фотосинтетичного потенціалу та чистої продуктивності фотосинтезу був неістотним. Винятком були варіанти застосування в основне удобрення N₄₅₋₆₀, де у фазі стеблуння все ж отримано істотні прирости площі листя порівняно з контролем. Поліпшення умов живлення рослин гороху озимого шляхом інокуляції насіння штамами азотфіксуючих мікроорганізмів на основі препарату Оптімйз Пульс підвищує показники індивідуальної продуктивності: середню висоту рослин на 7,8 см, кількість бобів на рослині на 1,1 шт. та масу 1000

насінин на 16,8 г. Вища врожайність (3,69-4,09 т/га) гороху озимого формується за внесення азотних добрив восени (15 кг/га) та в підживлення рослин після відновлення вегетації (30 кг/га). По мірі збільшення кількості азотних добрив в підживлення після відновлення весняної вегетації зростає вміст білку в насінні гороху озимого.